

Bruselj, 13. junij 2022
(OR. fr, en)

9760/22

ECOFIN 549
UEM 153
SOC 344
EMPL 226
COMPET 447
ENV 545
EDUC 217
RECH 340
ENER 256
JAI 810
GENDER 89
ANTIDISCRIM 69
JEUN 100
SAN 345

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. dok. Kom.:	9412/22 - COM(2022) 604 final
Zadeva:	Priporočilo za PRIPOROČILO SVETA v zvezi z nacionalnim reformnim programom Cipra za leto 2022 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Cipra za leto 2022

V prilogi vam pošiljamo navedeni osnutek priporočila Sveta, ki so ga pregledali in potrdili različni odbori Sveta, temelji pa na predlogu Komisije COM(2022) 604 final.

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Cipra za leto 2022 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Cipra za leto 2022

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ ter zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij² in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

---

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta³, s katero je bil vzpostavljen mehanizem za okrevanje in odpornost, je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem za okrevanje in odpornost zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira Unija. Prispeva h gospodarskemu okrevanju ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, ki spodbujajo rast, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda, hkrati pa krepi odpornost in potencialno rast gospodarstev držav članic. Poleg tega pomaga krepiti vzdržne javne finance ter srednje- in dolgoročno prispeva k spodbujanju rasti in ustvarjanju delovnih mest. V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 bo najvišji finančni prispevek na državo članico v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost junija 2022 posodobljen.

---

³ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

- (2) Komisija je 24. novembra 2021 sprejela letni pregled trajnostne rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2022. Ustrezno je upoštevala Socialno zavezo iz Porta, podpisano 7. maja 2021, da se nadalje izvaja evropski steber socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija. Evropski svet je 25. marca 2022 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda trajnostne rasti za leto 2022. Komisija je 24. novembra 2021 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Ciper opredelila kot eno od držav članic, za katere bo potreben poglobljeni pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja in predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2022, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja⁴ (v nadaljnjem besedilu: priporočilo glede euroobmočja za leto 2022) sprejel 5. aprila 2022, skupno poročilo o zaposlovanju pa 14. marca 2022.

---

⁴ Priporočilo Sveta z dne 5. aprila 2022 o ekonomski politiki euroobmočja (UL C 153, 7.4.2022, str. 1).

- (3) Ruska invazija na Ukrajino, ki je sledila globalni pandemiji, je bistveno spremenila geopolitične in gospodarske razmere. Vpliv invazije na gospodarstva držav članic je opazen tudi v višjih cenah energije, hrane in surovin ter slabših obetih za rast. Višje cene energije močno bremenijo zlasti najranljivejša gospodinjstva, ki se soočajo z energetske revščino ali jim ta grozi, ter podjetja, ki so najbolj ranljiva za povišanje cen energije. Unija je tudi pričala doslej največjemu pritoku ljudi, ki bežijo iz Ukrajine. Gospodarski učinki ruske vojaške agresije so asimetrično prizadeli države članice. V zvezi s tem je bila 4. marca 2022 z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2022/382⁵ prvič uporabljena Direktiva Sveta 2001/55/ES⁶, s katero sta bila razseljenim osebam iz Ukrajine dodeljena pravica do zakonitega prebivanja v Uniji ter dostop do izobraževanja in usposabljanja, trga dela, zdravstvenega varstva, stanovanj in socialnega varstva.

---

⁵ Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu člena 5 Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite (UL L 71, 4.3.2022, str. 1).

⁶ Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb (UL L 212, 7.8.2001, str. 12).

- (4) Ob upoštevanju hitro spreminjajočih se gospodarskih in geopolitičnih razmer evropski semester v letu 2022 nadaljuje usklajevanje širših smernic ekonomskih politik in politik zaposlovanja, hkrati pa se razvija v skladu z zahtevami glede izvajanja mehanizma za okrevanje in odpornost, kot je opisano v letnem pregledu trajnostne rasti 2022. Izvajanje sprejetih načrtov za okrevanje in odpornost je bistveno za doseganje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra, saj načrti obravnavajo vsa zadevna specifična priporočila za države, izdana v ciklih evropskega semestra leta 2019 in 2020, ali pomemben del njih. Specifična priporočila za države iz let 2019 in 2020 ostajajo enako relevantna tudi za načrte za okrevanje in odpornost, kot so bili dopolnjeni, posodobljeni ali spremenjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241, poleg morebitnih drugih specifičnih priporočil za države, izdanih do datuma predložitve tako dopolnjenih, posodobljenih ali spremenjenih načrtov za okrevanje in odpornost.
- (5) Splošna odstopna klavzula Pakta za stabilnost in rast se uporablja od marca 2020. Komisija je v svojem sporočilu z naslovom „Eno leto po izbruhu COVID-19: odziv fiskalne politike“ z dne 3. marca 2021 navedla svoje mnenje, da bi morala biti odločitev o deaktivaciji ali nadaljnji uporabi splošne odstopne klavzule sprejeta na podlagi celovite ocene stanja gospodarstva, pri čemer bi bila raven gospodarske aktivnosti v Uniji ali euroobmočju v primerjavi z ravnmi pred krizo (konec leta 2019) ključno kvantitativno merilo. Večja negotovost in znatna negativna tveganja za gospodarske obete zaradi vojne v Evropi, rekordna povišanja cen energije in nenehne motnje v dobavni verigi upravičujejo podaljšanje splošne odstopne klavzule Pakta za stabilnost in rast do leta 2023.

- (6) V skladu s pristopom iz Priporočila Sveta z dne 18. junija 2021⁷ z mnenjem Sveta o programu stabilnosti Cipra za leto 2021 se splošna fiskalna naravnost trenutno najboljše meri s spremembo primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov in začasnih nujnih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19), ki pa vključujejo odhodke, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugimi sredstvi Unije, glede na srednjeročno potencialno rast⁸. Poleg upoštevanja splošne fiskalne naravnosti se za oceno, ali je nacionalna fiskalna politika preudarna ter ali njena struktura podpira trajnostno okrevanje v skladu z zelenim in digitalnim prehodom, pozornost namenja tudi razvoju nacionalno financiranih⁹ tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov in začasnih nujnih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19) in naložb.

---

⁷ Priporočilo Sveta z dne 18. junija 2021 z mnenjem Sveta o programu stabilnosti Cipra za leto 2021 (UL C 304, 29.7.2021, str. 58).

⁸ Ocene fiskalne naravnosti in njenih sestavnih delov v tem priporočilu so ocene Komisije na podlagi predpostavk, na katerih temelji pomladanska napoved Komisije 2022. Ocene Komisije glede srednjeročne potencialne rasti ne vključujejo pozitivnega učinka reform, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, ki lahko povečajo potencialno rast.

⁹ Ki se ne financirajo z nepovratnimi sredstvi v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ali drugimi sredstvi Unije.

- (7) Komisija je 2. marca 2022 sprejela sporočilo, ki zagotavlja širše smernice za fiskalno politiko v letu 2023 (v nadaljnjem besedilu: fiskalne smernice), da bi podprla pripravo programov stabilnosti in konvergenčnih programov držav članic ter s tem okrepila usklajevanje politik. Navedla je, da se zdi na podlagi makroekonomskih obetov iz zimske napovedi iz leta 2022 v letu 2023 ustrezen prehod s spodbujevalne skupne fiskalne naravnosti v obdobju 2020–2022 na splošno nevtralno skupno fiskalno naravnost, ob hkratni pripravljenosti odzivanja na spreminjajoče se gospodarske razmere. Napovedala je, da bi se morala priporočila glede javnih financ za leto 2023 še naprej razlikovati med državami članicami in upoštevati morebitne učinke čezmejnega prelivanja. Države članice je pozvala, naj upoštevajo smernice v svojih programih stabilnosti in konvergenčnih programih. Zavezala se je, da bo pozorno spremljala gospodarska gibanja in prilagodila svoje smernice za politiko po potrebi oziroma najpozneje v okviru pomladanskega svežnja evropskega semestra konec maja 2022.
- (8) Kar zadeva fiskalne smernice, fiskalna priporočila za leto 2023 upoštevajo slabše gospodarske obete, večjo negotovost, nadaljnja negativna tveganja in višjo inflacijo v primerjavi z zimsko napovedjo Komisije iz leta 2022. Glede na navedeno je treba s fiskalnim odzivom povečati javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetska varnost in ohraniti kupno moč najranljivejših gospodinjstev, da bi ublažili vpliv dviga cen energije in pomagali omejiti inflacijske pritiske zaradi drugih učinkov s ciljno usmerjenimi in začasnimi ukrepi; Fiskalna politika mora ostati prožna, da se prilagodi hitro spreminjajočim se okoliščinam, tudi izzivom v zvezi z obrambo in varnostjo, ki izhajajo iz vojaške agresije Rusije v Ukrajini, in se mora med državami članicami razlikovati glede na njihov fiskalni in gospodarski položaj, tudi glede njihove izpostavljenosti krizi in dotoku razseljenih oseb iz Ukrajine.

- (9) Ciper je 17. maja 2021 Komisiji predložil nacionalni načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241. Komisija je na podlagi člena 19 Uredbe (EU) 2021/241 in v skladu s smernicami za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost. Svet je 20. julija 2021 sprejel izvedbeni sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Ciper¹⁰. Izplačilo obrokov je pogojeno s sprejetjem sklepa Komisije v skladu s členom 24(5) Uredbe (EU) 2021/241, ki navaja, da Ciper zadovoljivo izpolnjuje ustrezne mejnike in cilje, določene v izvedbenem sklepu Sveta. Predpogoj za zadovoljivo izpolnjevanje je, da pri doseganju predhodnih mejnikov in ciljev ni prišlo do nazadovanja.
- (10) Ciper je 5. maja 2022 predložil nacionalni reformni program za leto 2022, 2. maja 2022 pa program stabilnosti za leto 2022 v skladu z rokom iz člena 4 Uredbe (ES) št. 1466/97. Programa sta bila ocenjena skupaj, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost. V skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241 nacionalni reformni program za leto 2022 odraža tudi polletno poročanje Cipra o napredku pri izvajanju načrta za okrevanje in odpornost.

---

¹⁰ ST 10686/2021 INIT; ST 10686/2021 ADD 1.

- (11) Komisija je 23. maja 2022 objavila poročilo o državi za Ciper za leto 2022. V njem je ocenila napredek Cipra pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil, naslovljenih nanj, ki jih je Svet sprejel v letih 2019, 2020 in 2021, ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost na Cipru glede na preglednico kazalnikov okrevanja in odpornosti. Na podlagi te analize so bile v poročilu o državi opredeljene vrzeli v zvezi s tistimi izzivi, ki jih načrt za okrevanje in odpornost ne obravnava ali jih obravnava le delno, ter novimi in nastajajočimi izzivi, vključno s tistimi, ki izhajajo iz ruske invazije na Ukrajino. V njem je bil ocenjen tudi napredek Cipra pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, znanj in spretnosti ter zmanjševanja revščine ter napredek pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov.
- (12) Komisija je za Ciper opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 in rezultate objavila 23. maja 2022. Komisija je ugotovila, da na Cipru obstajajo čezmerna makroekonomska neravnotežja. Zlasti se je velik primanjkljaj na tekočem računu med krizo zaradi COVID-19 znatno poslabšal in dodatno obremenil že tako visok zunanji, javni in zasebni dolg, medtem ko je obseg nedonosnih posojil v finančnem sektorju kljub znatnemu zmanjšanju še vedno velik.

- (13) Svet je v svojem priporočilu z dne 20. julija 2020¹¹ Cipru priporočil, naj v skladu s splošno odstopno klavzulo v letih 2020 in 2021 sprejme vse potrebne ukrepe za učinkovit odziv na pandemijo COVID-19, ohranitev gospodarstva in podporo okrevanju, ki bo sledilo. Prav tako je Cipru priporočil, naj, kadar gospodarske razmere to omogočajo, izvaja fiskalne politike, namenjene doseganju preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev in zagotavljanju vzdržnosti dolga ob hkratni krepitvi naložb. Glede na podatke, ki jih je potrdil Eurostat, se je primanjkljaj sektorja država Cipra zmanjšal s 5,8 % BDP v letu 2020 na 1,7 % BDP v letu 2021. Odziv fiskalne politike na Cipru je podprl okrevanje gospodarstva v letu 2021, začasni nujni ukrepi pa so se zmanjšali s 3,6 % BDP v letu 2020 na 3,0 % BDP v letu 2021. Ukrepi, ki jih je Ciper sprejel v letu 2021, so bili v skladu s priporočilom Sveta z dne 20. julija 2020. Diskrecijski proračunski ukrepi, ki jih je vlada sprejela v letih 2020 in 2021, so bili začasni ali so jih spremljali izravnalni ukrepi. Glede na podatke, ki jih je potrdil Eurostat, se je dolg sektorja država zmanjšal z 115,0 % BDP v letu 2020 na 103,6 % BDP v letu 2021.

---

¹¹ Priporočilo Sveta z dne 20. julija 2020 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Cipra za leto 2020 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Cipra za leto 2020 (UL C 282, 26.8.2020, str. 82).

- (14) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije v programu stabilnosti za leto 2022, je realističen. Vlada napoveduje, da bo realni BDP v letu 2022 zrasel za 2,7 %, v letu 2023 pa za 3,8 %. Za primerjavo je v pomladanski napovedi Komisije 2022 predvidena nižja realna rast BDP, in sicer za 2,3 % v letu 2022 in za 3,5 % v letu 2023, predvsem zaradi pričakovanega šibkejšega zunanjega povpraševanja v napovedi Komisije, kar pomeni negativni prispevek neto izvoza v primerjavi z omejenim prispevkom v programu stabilnosti za leto 2022. Vlada v programu stabilnosti za leto 2022 pričakuje, da bo Ciper v letu 2022 dosegel uravnotežen proračunski položaj, v letu 2023 pa proračunski presežek v višini 0,4 % BDP. Izboljšanje v letu 2022 je predvsem posledica postopne odprave večine nujnih ukrepov. Glede na program stabilnosti za leto 2022 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP v letu 2022 zmanjšal na 93,9 %, v letu 2023 pa na 88,2 %. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, pomladanska napoved Komisije 2022 za leti 2022 in 2023 predvideva javnofinančni primanjkljaj v višini 0,3 % BDP oziroma 0,2 % BDP. To je nižje od saldo, napovedanih v programu stabilnosti za leto 2022, predvsem zaradi bolj konservativnih projekcij glede davčnih prihodkov v napovedi Komisije. Pomladanska napoved Komisije 2022 predvideva večinoma podoben dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer v višini 93,9 % BDP v letu 2022 in 88,8 % BDP v letu 2023. Glede na pomladansko napoved Komisije 2022 je srednjeročna (10-letna povprečna) potencialna rast BDP trenutno ocenjena na 2,6 %. Vendar ta ocena ne upošteva učinka reform, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, ki bi lahko okrepile potencialno rast Cipra.

- (15) Vlada je v letu 2022 postopno odpravila večino ukrepov, sprejetih v odziv na krizo zaradi COVID-19, tako da naj bi se začasni nujni ukrepi zmanjšali s 3,0 % BDP v letu 2021 na 0,4 % BDP v letu 2022. Na javnofinančni primanjkljaj vplivajo ukrepi, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije, ki so v pomladanski napovedi Komisije 2022 ocenjeni na 0,2 % BDP v letu 2022 in naj bi se postopno odpravili v letu 2023¹². Ti ukrepi vključujejo predvsem socialne transferje revnejšim gospodinjstvom, znižanje posrednih davkov na porabo energije ter omejitve maloprodajnih in veleprodajnih cen. Ti ukrepi so bili napovedani kot začasni. V primeru, da bi cene energije v letu 2023 ostale visoke, bi se lahko nekateri od teh ukrepov nadaljevali. Nekateri od teh ukrepov niso ciljno usmerjeni, zlasti znižanje davčne stopnje za račune za električno energijo v gospodinjstvih, znižanje cen potrošniških tarif in znižanje trošarin za nafto. Na javnofinančni primanjkljaj vplivajo tudi stroški zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine, ki naj bi po pomladanski napovedi Komisije 2022 znašala 0,1 % BDP v letu 2022 in 0,2 % BDP v letu 2023¹³.

---

¹² Podatki predstavljajo raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, sprejetih od jeseni 2021, vključno s tekočimi prihodki in odhodki ter po potrebi ukrepi v zvezi z naložbami v osnovna sredstva.

¹³ Predvideva se, da bo skupno število oseb, razseljenih iz Ukrajine v Unijo, do konca leta 2022 postopoma doseglo 6 milijonov, njihova geografska porazdelitev pa se ocenjuje na podlagi velikosti obstoječe diaspore, gostote prebivalstva države članice sprejema in dejanske porazdelitve razseljenih oseb iz Ukrajine po vsej Uniji od marca 2022. Ocene proračunskih stroškov na osebo temeljijo na mikrosimulacijskem modelu Euromod Skupnega raziskovalnega središča Komisije, pri čemer se upoštevajo tako denarni transferji, do katerih so osebe lahko upravičene, kot tudi prejemki v naravi, kot sta izobraževanje in zdravstveno varstvo.

- (16) Svet je v svojem priporočilu z dne 18. junija 2021 Cipru priporočil, naj v letu 2022 ohrani spodbujevalno fiskalno naravnost, vključno s spodbudo, ki jo zagotavlja mehanizem za okrevanje in odpornost, in ohrani nacionalno financirane naložbe. Prav tako mu je priporočil, naj, kadar gospodarske razmere to omogočajo, izvaja fiskalno politiko, namenjeno doseganju preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev in zagotavljanju srednjeročne vzdržnosti javnih financ, hkrati pa okrepi naložbe za povečanje potenciala rasti.
- (17) V letu 2022 naj bi bila glede na pomladansko napoved Komisije 2022 in vključno z informacijami iz programa stabilnosti Cipra za leto 2022 fiskalna naravnost restriktivna v višini +0,9 % BDP, medtem ko je Svet priporočil spodbujevalno fiskalno naravnost¹⁴. Ciper namerava zagotoviti nadaljnjo podporo okrevanju z uporabo mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje dodatnih naložb, kot je priporočil Svet. Pozitivni prispevek odhodkov, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugimi sredstvi Unije, h gospodarski aktivnosti naj bi se v primerjavi z letom 2021 povečal za 0,7 odstotne točke BDP. Nacionalno financirane naložbe naj bi v letu 2022 imele restriktiven učinek na fiskalno naravnost v višini 0,6 odstotne točke¹⁵. Zato Ciper ne namerava ohraniti nacionalno financiranih naložb. Hkrati naj bi imela rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) v letu 2022 učinek na splošno fiskalno naravnost v višini 1,1 odstotne točke. To vključuje dodaten učinek ukrepov za obravnavanje gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije (0,1 % BDP) ter stroškov zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine (0,1 % BDP).

---

¹⁴ Pozitivni predznak kazalnika ustreza primanjkljaju rasti primarnih odhodkov v primerjavi s srednjeročno gospodarsko rastjo, kar kaže na restriktivno fiskalno politiko.

¹⁵ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele nevtralen učinek v višini 0,0 odstotne točke BDP.

- (18) V letu 2023 naj bi fiskalna naravnost glede na pomladansko napoved Komisije 2022 ob predpostavki nespremenjene politike znašala +0,1 % BDP¹⁶. Ciper naj bi v letu 2023 še naprej uporabljal nepovratna sredstva v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje dodatnih naložb v podporo okrevanju. Pozitivni prispevek odhodkov, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugimi sredstvi Unije, h gospodarski aktivnosti naj bi se v primerjavi z letom 2022 povečal za 0,3 odstotne točke BDP. Nacionalno financirane naložbe naj bi v letu 2023 imele restriktiven učinek na fiskalno naravnost v višini 0,1 odstotne točke¹⁷. Hkrati naj bi imela rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) v letu 2023 večinoma nevtralen učinek na splošno fiskalno naravnost v višini 0,1 odstotne točke. To vključuje učinek postopne odprave ukrepov za obravnavanje višjih cen energije (0,2 % BDP) in dodatnih stroškov zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine (0,1 % BDP).
- (19) V skladu s programom stabilnosti za leto 2022 naj bi se presežek sektorja država postopno povečal na 1,5 % BDP v letu 2024 in na 1,7 % do leta 2025. Za primanjkljaj sektorja država se tako načrtuje, da bo v obdobju, ki ga zajema program, ostal pod 3 % BDP. Te projekcije predvidevajo, da se bodo nekateri javnofinančni odhodki, zlasti subvencije, zmanjšale, in da bo rast drugih, vključno z vmesno potrošnjo in socialnimi transferji v naravi, omejena. Po vrhuncu v letu 2022 je predvideno tudi zmanjšanje javnih naložb kot odstotek BDP. V skladu s programom stabilnosti za leto 2022 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP do leta 2025 zmanjšal, in sicer na 81 % v letu 2024 in na 76,7 % v letu 2025. Glede na analizo Komisije se zdijo tveganja za vzdržnost dolga v srednjeročnem obdobju srednje visoka.

---

¹⁶ Pozitivni predznak kazalnika ustreza primanjkljaju rasti primarnih odhodkov v primerjavi s srednjeročno gospodarsko rastjo, kar kaže na restriktivno fiskalno politiko.

¹⁷ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele restriktiven učinek v višini 0,2 odstotne točke BDP.

- (20) V skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se medsebojno krepijo, ter okvirni načrt za izvedbo do 31. avgusta 2026. Te prispevajo k reševanju vseh ali pomembnega dela gospodarskih in socialnih izzivov, opredeljenih v specifičnih priporočilih, ki jih je Svet v okviru evropskega semestra v letih 2019 in 2020 naslovil na Ciper, poleg morebitnih specifičnih priporočil za državo, izdanih do datuma sprejetja načrta za okrevanje in odpornost. Nanašajo se zlasti na javne finance in zdravstveno varstvo, trg dela in socialno politiko, izobraževanje ter znanja in spretnosti, javne in zasebne naložbe, zeleni in digitalni prehod ter strukturne reforme za izboljšanje delovanja javnega sektorja, boj proti korupciji in olajšanje zmanjšanja obsega nedonosnih posojil v bančnem sektorju.
- (21) Izvajanje načrta za okrevanje in odpornost Cipra naj bi prispevalo k doseganju nadaljnjega napredka pri zelenem in digitalnem prehodu. Ukrepi, ki podpirajo podnebne cilje na Cipru predstavljajo 41 % skupnih dodeljenih sredstev iz načrta za okrevanje in odpornost, ukrepi, ki podpirajo digitalne cilje, pa 23 % skupnih dodeljenih sredstev iz načrta za okrevanje in odpornost. Celovito izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v skladu z zadevnimi mejniki in cilji bo Cipru pomagalo hitro okrevati po posledicah krize zaradi COVID-19, hkrati pa bo okrepilo njegovo odpornost. Sistematično vključevanje socialnih partnerjev in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost ter drugih ekonomskih politik in politik zaposlovanja, ki presegajo načrt za okrevanje in odpornost, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za celoten program politik.

- (22) Ciper je 30. decembra 2021 predložil partnerski sporazum iz Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸ ter druge programe kohezijske politike. V skladu z Uredbo (EU) 2021/1060 naj bi Ciper pri načrtovanju programov skladov kohezijske politike za obdobje 2021–2027 upošteval zadevna specifična priporočila. To je predpogoj za izboljšanje učinkovitosti in povečanje dodane vrednosti finančne podpore, prejete iz skladov kohezijske politike, ob hkratnem spodbujanju usklajevanja, dopolnjevanja in skladnosti med temi skladi kohezijske politike ter drugimi instrumenti in skladi Unije. Uspešno izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost ter programov kohezijske politike je odvisno tudi od odprave ozkih grl za naložbe v podporo zelenemu in digitalnemu prehodu ter uravnoteženemu teritorialnemu razvoju.

---

¹⁸ Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159).

(23) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, ki jih obravnava načrt za okrevanje in odpornost, se Ciper sooča z dodatnim izzivom, povezanim z upravljanjem subjektov v državni lasti. V sistemu upravljanja obstajajo vrzeli v zvezi z mednarodnimi standardi (npr. smernicami Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj o korporativnem upravljanju subjektov v državni lasti ter naborom orodij Svetovne banke za korporativno upravljanje subjektov v državni lasti), ki negativno vplivajo na produktivnost in poslovno okolje Cipra. Zlasti bi se z večjo preglednostjo finančne uspešnosti in javnih ciljev ter večjo odgovornostjo zanje povečali učinkovitost in uspešnost subjektov v državni lasti. K temu bi prispevalo tudi izvajanje dobrih praks, kot sta pregleden in na dosežkih temelječ postopek za imenovanja v upravljaljske organe subjektov v državni lasti ter preusmeritev funkcije lastništva subjektov v državni lasti s politično usmerjenih resornih ministrstev na namenski osrednji organ. Odpiranje tržno donosnih trgov, na katerih imajo subjekti v državni lasti trenutno prevladujoč položaj (npr. na trgih energije), bi prispevalo k povečanju učinkovitosti teh trgov, pospešitvi zelenega in digitalnega prehoda ter lažji diverzifikaciji gospodarstva. Z ukrepanjem v zvezi s subjekti v državni lasti bi upravljanje na Cipru postalo učinkovitejše, trg za lokalna in tuja podjetja pa pravičnejši in preglednejši. To je v skladu s cilji dolgoročne strategije za Ciper in akcijskim načrtom, na katerem ta strategija temelji (v okviru področja pobude za posodobitev podjetij v državni lasti in ustvarjanje ustreznih spodbud za inovacije in učinkovitost). Politike za izboljšanje upravljanja subjektov v državni lasti lahko prispevajo k zmanjšanju javnega dolga, saj bi se z boljšim upravljanjem subjektov v državni lasti povečala učinkovitost javnega sektorja. S tem se lahko tudi izboljša poslovno okolje in poveča potencialna rast.

- (24) V odziv na mandat voditeljev držav ali vlad Unije iz Izjave iz Versaillesa je cilj predloga Komisije za načrt REPowerEU čim prej postopno odpraviti odvisnost Unije od uvoza fosilnih goriv iz Rusije. V ta namen namerava Komisija v dialogu z državami članicami opredeliti najprimernejše projekte, naložbe in reforme na nacionalni in regionalni ravni ter na ravni Unije. Cilj teh ukrepov je zmanjšati splošno odvisnost od fosilnih goriv in nadomestiti uvoz fosilnih goriv iz Rusije s fosilnimi gorivi iz drugih držav.

(25) Polni potencial obnovljivih virov energije na Cipru bi se lahko dodatno izkoristil in pospešil, zlasti z nadaljnjo poenostavitvijo postopkov za izdajo dovoljenj in dodatnimi naložbami v obrate za proizvodnjo sončne energije. Ciper trenutno ne uporablja plina, nafta pa predstavlja 85,6 % mešanice energijskih virov. Glede na zelo nihajoče cene energije na svetovnih trgih je za vzdržnost ciprskega gospodarstva bistveno, da zmanjša svojo močno odvisnost od nafte. Oskrba z nafto je sicer v celoti odvisna od uvoza, vendar se le 1 % uvaža iz Rusije, kar je precej pod povprečjem Unije, ki znaša 23 %¹⁹. Za diverzifikacijo oskrbe z energijo in zmanjšanje odvisnosti od uvoza bi imel Ciper koristi od pospešitve razvoja infrastrukture za uvoz plina, ki bi lahko bila v prihodnosti združljiva z vodikom, plinskih povezav, ki bodo v prihodnosti primerne tudi za vodik, in elektroenergetskih povezav, da bi se olajšala širitev obnovljivih virov energije. Poleg tega so nedavno odkrita plinska polja na morju izjemna priložnost za Ciper, da nadalje krepí energetska neodvisnost skupaj s prizadevanji za pospešitev ukrepov v zvezi z obnovljivimi viri energije in energetska učinkovitostjo. Priporoča se, naj bodo, kadar je to mogoče, nove naložbe v infrastrukturo in omrežje, ki so povezane s plinom, primerne za prihodnost, da se s prehodom na trajnostna goriva v prihodnosti omogoči njihova dolgoročna trajnostnost. Obenem bi se lahko razširile in pospešile politike za energijsko učinkovitost, med drugim tudi na področju prometa. Ukrepi za energijsko učinkovitost naj bi prispevali tudi k odpravljanju energetske revščine, s katero se sooča velik delež prebivalstva (20,9 %), po potrebi tudi z uporabo sredstev kohezijske politike. Da bi se Ciper uskladil s cilji svežnja „Pripravljeni na 55“, bo treba dodatno okrepiti prizadevanja glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov ter povečanja energije iz obnovljivih virov in energetske učinkovitosti.

---

¹⁹ Eurostat (2020), delež ruskega uvoza glede na skupni uvoz zemeljskega plina, nafte in črnega premoga. Za povprečje EU27 skupni uvoz temelji na uvozu iz držav zunaj EU27. Za Ciper skupni uvoz vključuje trgovino znotraj EU. Nafta vključuje surovo nafto in rafinirane naftne derivate.

- (26) Medtem ko bo pospešitev prehoda s fosilnih goriv na podnebno nevtralnost v več sektorjih povzročila znatne stroške prestrukturiranja, lahko Ciper v okviru kohezijske politike uporabi mehanizem za pravični prehod, da v najbolj prizadetih regijah ublaži socialno-ekonomske posledice prehoda. Poleg tega lahko Ciper uporabi Evropski socialni sklad plus, vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta²⁰, da izboljša zaposlitvene možnosti in okrepi socialno kohezijo.
- (27) Svet je ob upoštevanju ocene Komisije preučil program stabilnosti za leto 2022, njegovo mnenje²¹ pa je izraženo v priporočilu 1.
- (28) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet priporočil, naj države članice euroobmočja sprejmejo ukrepe, tudi prek svojih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi izvedle priporočila iz priporočila glede euroobmočja za leto 2022. Za Ciper je to izraženo zlasti v priporočilih 1 in 2.

---

²⁰ Uredba (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1296/2013 (UL L 231, 30.6.2021, str. 21).

²¹ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

(29) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda in te ocene Komisije preučil nacionalni reformni program za leto 2022 in program stabilnosti za leto 2022. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih 1, 2, 3 in 4. Priporočili 1 in 2 prispevata tudi k izvajanju priporočila za euroobmočje za leto 2022, zlasti prvega in četrtega priporočila za euroobmočje. Fiskalne politike iz priporočila 1 med drugim prispevajo k odpravljanju neravnotežij, povezanih z visokim javnim dolgom. Politike iz priporočila 2 med drugim prispevajo k odpravljanju neravnotežij, povezanih z visokim zasebnim dolgom, in sicer z omejevanjem prekomernega izposojanja v zasebnem sektorju. Poleg tega odpravljajo neravnotežja, povezana z visokim javnim dolgom in primanjkljajem tekočega računa, in sicer z diverzifikacijo gospodarstva, ter neravnotežja, povezana z velikim obsegom nedonosnih posojil. Politike iz priporočila 3 med drugim prispevajo k odpravljanju neravnotežij, povezanih z visokim javnim dolgom, in sicer s povečanjem učinkovitosti vlade in dolgoročne rasti, ter neravnotežij, povezanih z zasebnim in zunanjim dolgom, in sicer s povečanjem dolgoročne rasti. Politike iz priporočila 4 med drugim prispevajo k odpravljanju dolgoročnejših ranljivosti, povezanih z visokim javnim dolgom –

PRIPOROČA, da Ciper v letih 2022 in 2023 ukrepa tako, da:

1. v letu 2023 zagotovi, da bo rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov v skladu s splošno nevtralno naravnostjo politike, ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine; je pripravljena prilagoditi trenutno porabo spreminjajočim se razmeram; razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetska varnost, ob upoštevanju pobude REPowerEU, med drugim tudi z uporabo mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih sredstev Unije; si za obdobje po letu 2023 prizadeva za fiskalno politiko, namenjeno doseganju preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev;

2. nadaljuje izvajanje svojega načrta za okrevanje in odpornost v skladu z mejniki in cilji, določenimi v Izvedbenem sklepu Sveta z dne 28. julija 2021; hitro zaključi pogajanja s Komisijo o programskih dokumentih kohezijske politike za obdobje 2021–2027, da se lahko začnejo izvajati;
3. sprejme ukrepe za izboljšanje upravljanja subjektov v državni lasti v skladu z mednarodnimi standardi;
4. zmanjša splošno odvisnost od fosilnih goriv in nadalje diverzificira oskrbo z energijo; pospeši uvajanje obnovljivih virov energije, zlasti z nadaljnjo poenostavitvijo postopkov za izdajo dovoljenj in širitvijo fotovoltaike; razvije energetske povezave s sosednjimi državami ter razširi in pospeši ukrepe za energijsko učinkovitost, med drugim tudi v prometnem sektorju.

V Bruslju,

Za Svet

predsednik/predsednica